n 55

KURUNEN AOUR HA PERLEZ

ANN ITROUN VARIA REMENGOL,

Kurunet ann 30 a viz Mae 1858,

ENN HANO HON TAD SANTEL AR PAB PIE NAO.

Breiziz, pedomp holl
Gwerc'hez Remengol !!!....

Da nep he fed ganl feiz
Ero graçou eleiz !!!....

Nep a bed Gwerc'hez Remengol
Birviken n'en daï da goll !!!....

War don : *Kloarek Remengol.*

I.

Gloar da Zoue en Envou, gloar d'ann Dreindet santel ;
Gloar da Werc'hez Remengol, Patrounez Breiz-Izel.
Meuleudi d'It, bro ar Sænt, Arvor, douar kalet,
Feiz, enor ha brezouneg, kaver enn-out bepret.

Doue Breiziz lion tadou, roit d'in sklerijen
Ra savinn eur werz nevez da Vamm ar gristenien.
Rouanez vraz Breiz-Izel a vezo kurunet
E Remengol, leac'h euruz, gant ar Werc'hez karet.

Diskennit diouc'h ann Envou, sperejou evuruz,
Deuit holl war ar c'houmoul gant ho telen skleriuz;
Grit d'imp klevet ho mouezioù karget a veuleudi,
Ha kanit gan-imp ive gloar hag enor Mari!....

Sant Kaourintin ha sant Paol, sant Tual, sant Briek,
Sant Patern, sant Malani, Graveran, sant Tadek (1);
Sant Samson, sant Judual, sant Weltas, sant Malo,
Deuit da welet kuruni *Rouanez vraz hor bro!*....

O Grallon, roue kear Iz, roue koz ann Arvor,
Ho pobl a zo c'hoaz kristen, leun a feiz, a enor;
Pa zavo heol ann Dreindet, deuit gant Gwenole,
War Menez-C'hôm da welet kuruni mamm Doue!....

Kemerit c'hoaz ho telen, Barzet ann amzer goz:
Sav diouc'h da vez, ô Guen-C'hlan, Barz braz hervez ar goz,
Taliezin ha Marzin, tostaït d'ar Porz-Guenn:
Grit ra zifunó Guen-C'hlan, ra gavo he delen!....

Ha c'houi, kristenien leal, pelerinet santel,
Savit holl diouc'h ho peziou me a zeu d'ho kervel
Da zonet da Remengol, da zont enn eur gana
Evit gwelet kuruni *ann Itron Varia!!!*...

(1) Ann Aoutrou Joseph-Mari GRAVERAN, Eskop Kerne ha Leon, maro e Kemper, evel eur sant, an devez kenta a viz c'houevreur, er bliavez 1855. — Sant Cadek ha sant Judulus, daou vanac'h a Landevenek, a zo bet lazet e Daoulez gant markis ar Faou.

Ha c'houi tud vraz ann douar, Rouane ha Princed,
A ioa gweach-all o sturia ar Vretounet kaled ;
Rouanezet hon tadou, ha c'houi *Dukez Anna*,
Dont a reot da welet peguer braz eo hor joa !!!.....

Brezelidi kalounek, ha c'houi merdeadet,
Oc'h euz e-pad ho puez e Remengol pedet ;
Hastit sevel diouc'h ho pez ha dont ive d'ar gwel,
Ar c'haëra en deux gwelet hor bro ger Breiz-Izel !...

O c'houi, peorien Jezuz-Krist, a zo bet trubardet,
Oc'h eus bet da c'houzanvi ann naoun heg ar sec'het ;
C'houi pere holl a zo bet poaniet war ann douar,
Deuit da welet ann hini a zec'he ho klac'har !....

Deuit, tud diwar ar mor, tud a enez Sizun,
Deuit da enezen Heuza, ra na choumo nicun
Deuit a enez Molenez, deuit a enezen Vaz,
A Wenet, Kerne, Treger ho pedann da zont c'hoaz !....

Laboused *Koat-ar-Rannou*, digorit ho eskel,
Ha kemerit holl ho nij da vont d'ar broïou pell ;
Treuzit, hep aoun, ar mor braz, ha livirit d'ann holl
Dont da welet kuruni *Patrounez Remengol*.....

Nep en deuz c'hoant da c'houzout petra a vezo gret
A ve ret d'ezhan gwelet, ne-ket awalc'h klevet,
Peger kaer vezo ann deiz ha peger sklear ann noz,
Remengol na vezo ken nemet eur baradoz !!!....

Peguen eurnz ar c'hristen a vo eno neuze,
Hag enn iliz daoulinet dirag *Gwir vamm Doue !*
Daerou a garautez hep paouez a skulio
Pa welo e Remengol joa'usded ann Envo !!!....

II.

Savet eo heol ann Dreindet, heol teïr gweach santel ;
Ann douar zo goloet gant he chaëra mantel ;
Breman, labousedigou, kanit, er gwez huel,
Ho soniou koant da Vari, merc'h ann Tad Eternel !

Ar mor braz a zo kousket ; ann Env a zo digor,
Hag ar Sænt hag ann Ele a sell ouc'h ann Arvor,
Jesus a lavar d'ezho : « Ma bugale, gwelet
» Ann enor a rear hirio d'am *Mamm muian karet.*

» Klevit kleïer Remengol, e maïnt holl o vralla ;
» Klevit-ho o lavaret : *Ave Maris Stella*.....
» Gwelit c'hoaz bugale Breiz o kana enn henchou
» Erru da bedi va Mamm da blas *Ru-Mean-Goulou.* »

Sellit breman, kristenien, eunn arvest ar c'haëra,
Biskoaz den war ann douar ne welaz kaëroc'h tra ;
Chetu kroaz sant Kaourintin hag he vaniel ive,
E-penn ar processioun gant re sant Gwenole !....

Salud, banielou santel, banielou Sænt ma bro ;
Salud, baniel Kaourintin, gant joa m'ez kwel ato ;
Salud deoc'h pelerined a bevar c'hourn ar bed ;
Salud Iliz Remengol, salud, *Gwerc'hez vrudet.*

Ne oamp nemet bugale pa oe d'imp lavaret
Pedi ac'hanoc'h bemde, *Gwerc'hez ar gwir Remet !*
Ia, c'hoaz evel eligou, kousket enn hor c'havel,
Ni zouge war hor c'haloun ho medalen santel !!!....

Pet gweach hon deuz ho kwelet enn ho iliz hep par?...
Hoguen hirio ho kwelomp evel eunn heol a bar....
Deuit eta da vale, gant ho sae alaouret,
Da welet pobl Breiz-Izel dirag-hoc'h daoulinet !

Deuit breman, *Rouanez*, deuit er meaz ho ti
Da gemer hor c'hurunen, ni a zeu d'ho pedi ;
D'eoc'hu he-z-eo digaset gant *Pastor ann Iliz ;*
Lezit kuruni ho penn gant *Ezkop Kerneviz !*

D'ann daoulin, *Bugale Breiz*, hastit, d'ann daoulin holl,
Chetu erru enn ho touez, *Gwerc'hez sakr Remengol*,
Ha gwelit-e-dro dez'hi, gant peb a c'houlaouen,
Ouspen daou vil blac'h yaouank, leun a joa hag ê gwenn !

Ha brema, dirag ann troun war ann huel savet
Evit kuruni hor Mamm p'hini garimp bepret,
Sellit ann Aoutrou n'Eskop enn orezoun war-n-han ;
Kent evit oferenna he ra ar beden man :

« Me ho ped, Gwerc'hez santel, Patrounez Remengol,
» Pedit evit-oun hirio, hag evit ar bed holl,
» Evit ar belerinet zo aman a bep bro,
» Ha d'ann anaoun hirvouduz torit he chadenno. »

N'on ket evit niveri ann dud a oa eno ;
Ho daoulagad a welenn, glebiet gant ann daëlo,
Troet holl ouc'h ar Werc'hez evit goulen remet
D'ar boan ha d'ann trubuillou, war hent ann dên hadet !!!...

Neuze, evel Gabriel pa saludaz Mari,
E teu hon Eskop santel evit he c'huruni ;
Enn hano ar Pab PII nao e laka war e fenn
Eur gurunen ar gæra ! Pebez joa, kristenien !!!....

Kerkent ann heol dudiuz a lamp teïr gweach en ær ;
Eur c'helc'h aour e-dro d'ezhan gant respet her gweler
O saludi ar Werc'hez, *Rouanez kurunet*
Da guement a zo krouet, *dreist holl d'ar Vretounet.*

III.

Breman pa-z-eo kurunet Patrounez Remengol
Tostaït c'hoas d'am c'hlevet, c'houi, kristenien deol ;
Ha me lavaro d'eoc'hu darn diouc'h ar burzudou
A zo great enn he Iliz e-tro pad he gweliou :

E Braspartz e zo eur vamm evuruz braz meurbet ;
Leac'h kalz he deuz da veza, pell eo bet ankeniet :
He merc'h, plac'h yaouank ha mud, hirio e Remengol
He deuz, dre c'hraz ar Werc'hez, komzet dirag ann holl !

E Krozon e zo eur plac'h, laouen ha skanv a droad,
Hag a oa bete-vreman hep ober eur gammad ;
Digassed da Remengol da c'houlen ar c'herzet
He ped er *Plas ar Salud* hag he-z-eo pareet !

Eunn aoutrou a Vontroulez, enebour da Zoue,
(Abaoue he bask kenta e vuntre he ene)
Dont a ra da Remengol evit klask plijadur :
Ho purzud vo, ô Gwerc'hez, mar distro d'ar gear fur.

Pa wel ar prosessioun o tont diouc'h ann iliz
He stou ive d'an daoulin evel ma ma ar c'hiz,
Mes Mari, en eur dremen, a domaz he galoun :
Da noz he oe absolvet ; da Zoue eo mignoun !!!....

Eur buguel a Vontroulez en deuz bet ar c'herzet ;
Eun all, divar eur voguer, war ar ru zo kouezet,
He lamm a uguent troadet a dleie he laza ;
Mes gwestlet da Remengol, n'en deus santet netra!!!.....

Er barrez a Lok-Henvel, ê kichen Koat-ann-Noz,
E zo c'hoaz eur plac'h yaouank ne ve gant-hi ken kôz
Nemet euz a vurzudou Patrounez Remengol
He deuz c'harzet he speret o vont a grenn da goll !

Deiz lun fask ar Pentekost ann avel a oa fol ,
Ha pemp dên enn eur vaguig a iea da Remengol ;
Sonjal a rejont mervel dirag Landevennek ,
Mes Gwerc'hez sakr Remengol a glevaz he c'hloarek !... (1)

Kerkent e wèljont Mari enn he zao war he zour ,
He dourn gant-hi astennet war ar penn beajour ;
Pellaat a ra an avel , ar mor a goll he nerz ,
Hag a lez ar vag vihan da ruillat var-n-han serz !!!.....

Kals a vurzudou all en deuz great ar Werc'hez ;
Ho lavaret holl aman a zo tra re diez ,
N'en deuz hini ac'hanoc'h ne gredfe kement-se ,
Rag bet oc'h euz digant-hi eur c'hras bennag ive !.....

D'ann daoulin , d'ann daoulin holl , ha pedomp hon Itroun
Da vinniga ac'hanomp. Pedomp-hi a galoun
Hag e skulio he bennoz war holl dud Breiz-Izel ,
Ha war ar re zo eat d'imp d'ar vuez eternel !!!.....

Miserere mei , et exaudi orationem meam !.....

Deb

« Great gant I.-M. AR IAN, Kloarek Koat-an-Noz, ha kiniguet gantan d'he vignon ker I.-P.-M. AR SCOUR, Kloarek ha Barz ITRON-VARIA REMENGOL. »

(1) Kloarek Remengol.

Goude beza roet da iliz Remengol eun niver bras a indul-jançou ha graçou ar re gaera, hon Tad santel ar Pab PII IX, en euz c'hoaz digasset d'an Itroun-Varia REMENGOL eur gurunen aour ha perlez, evel eur merk a desteni d'ann oll dud a galoun hag a feiz, eus ar garantez vras en euz evit-hi; dre eur skrit abostolik, roet è Rom, en iliz Sant Pêr, ann 8 a viz mae 1857, en eus karguet ann Aoutron *Renan-Nikolas* SERGENT, Escop a Guemper hag a Leon, da guruni enn he hano, ann Itroun-Varia REMENGOL; Kurunen aour ha perlez ann Itroun-Varia REMENGOL eo ar gaera a zo bet gwelet biskoaz ê Breiz-Izel; he zaolen, pe he imaj, a weler enn oll dieguezou Breiz-Izel; ar Vretounet, darn war ar mor, darn ê kreiz tan ar brezel, ha darn all ê trubuillou ha poaniou ar vuez, a zoug, gant feiz, he medalen, war ho c'haloun; ha pa zeu Doue d'ho guervel, he varvont enn eur bokat, gant fizianç, da vedalen *Rouanez-Vras Breiz-Izell*, Patrounez REMENGOL.

Bep pemp bloaz e vezo douguet, ê procession, ann Itroun-Varia Remengol, evel ann deiz ma oue kurunet, hag ouspen, enn amzeriou a *vrezel*, a *guernez* hag a *vocen*, ann Itroun-Varia REMENGOL a zeuio c'hoaz er meaz he *falez* evit distrei divar hor bro guer Breiz-Izel, ann oll goalennou a helfe noazout d'he bugale.

Itroun-Varia REMENGOL,
C'hui a zo *Remed* ar bed oll,
Pellaït diouzomp ann teïr goalen,
Brezel, kernez hag ar vocen !!!.....

Moulet ê Montroulez, ê ty J. HASLÉ.